– вызначыць на слых гарманічныя паслядоўнасці;

– падабраць да музычнага твора ў адпаведнасці з яго вобразным строем творы літаратуры і жывапісу;

– параўнаць выканальніцкія планы музычнага твора ў іх розных рэдакцыях;

– знайсці ў музычным творы вядучыя інтанацыі і апорныя пункты, адпаведна якім развіваецца музычная думка;

– скласці некалькі выканальніцкіх планаў аднаго і таго ж музычнага твора;

– выканаць твор з рознай аркестроўкай.

Пры выкананні праблемных заданняў карысныя дыскусіі і абмеркаванні, якія прымушаюць студэнтаў дакладна фармуляваць сваю думку, пазіцыю, рабіць неабходныя вывады.

Музычны твор у рэальным гучанні існуе ў незлічонай колькасці разнастайных выканальніцкіх трактовак. Стымуляванне педагогам варыятыўнага падыходу пры вывучэнні музычнага твора, будовы некалькіх выканальніцкіх планаў аднаго і таго ж твора вядзе да фарміравання ў студэнта багатага творчага ўяўлення, павышае мастацкую выразнасць выканальніцкай ігры.

Такім чынам, самастойнае вырашэнне студэнтамі розных выканальніцкіх задач не толькі патрабуе набыцця адпаведных уменняў, навыкаў, самакантролю, самадысцыпліны, але і кіравання, дапамогі педагога, сумесных з ім творчых пошукаў.

В.М. Валатковіч, *дацэнт*

РОЛЯ РЭЙТЫНГАВАЙ СІСТЭМЫ КАНТРОЛЮ Ў ВУЧЭБНЫМ ПРАЦЭСЕ

(факультэт музычнага мастацтва)

Выкарыстанне рэйтынгавай сістэмы кантролю вучэбнай работы студэнтаў дазваляе павысіць узровень арганізаванасці навучальнага працэсу, палепшыць навукова-метадычную дзейнасць выкладчыкаў, устанавіць эфектыўную зваротную сувязь студэнтаў, выкладчыкаў, дэканата і кафедраў. Бягучыя рэйтынгі садзейнічаюць актывізацыі вучэбнай дзейнасці студэнтаў, атрыманню кафедрамі

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

аб'ектыўных даных для арганізацыі навучання па шматузроўневай сістэме.

Рэйтынгавая сістэма ацэнкі ведаў студэнтаў на факультэце музычнага мастацтва была ўведзена ў 2005 г. Нельга сказаць, што яна ў нас адразу атрымалася і запрацавала. Было шмат пошукаў, невядомага і спрэчнага. Але час ішоў, і мы паступова знаходзілі патрэбныя вучэбнаму працэсу формы і метады рэйтынгавай сістэмы ацэнкі ведаў студэнтаў.

Кафедры вызначылі ўмовы прымянення рэйтынгавай сістэмы спачатку па асноўных, а потым па ўсіх вучэбных дысцыплінах з улікам вучэбнай і вытворчай практыкі і самастойнай работы, таму што самастойная работа з'яўляецца адным з асноўных кірункаў у рэфармаванні сістэмы адукацыі.

Распрацаваны табліцы размеркавання рэйтынгавых адзнак і балаў (працэнтаў) па відах дзейнасці і формах удзелу студэнта ў вучэбным працэсе і ацэначныя лісты. Уліку сталі падлягаць розныя прадугледжаныя вучэбна-метадычнай дакументацыяй віды дзейнасці студэнта: выкананне самастойнай або практычнай работы, вывучэнне харавой ці аркестравай партытуры, веданне харавых, інструментальных партый, падрыхтоўка анатацый, напісанне кантрольных работ, прамежкавае тэсціраванне, наведванне заняткаў і інш. Кожны від дзейнасці ацэньваецца ў балах у адпаведнасці са ступенню складанасці задання і ўзроўнем творчага падыходу пры яго выкананні.

Акрамя абавязковых балаў, студэнтам налічваюцца *прэміяльныя балы* за дадатковую аўдыторную і пазааўдыторную, канцэртную, навуковую дзейнасць і інш., а таксама *памяншальныя балы* за пропускі заняткаў без уважлівых прычын, за невыкананне заданняў па самастойнай рабоце, за няяўку на канцэртныя выступленні без уважлівых прычын, за несвоечасовае выкананне кантрольных і курсавых работ і інш.

Рэйтынг вызначаецца ў % ад максімальнай колькасці балаў (100%) і ўзгадняецца з 5-(10)бальнай ацэнкай якасці ведаў па шкале, якая распрацавана на факультэце.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Колькасць балаў, %	5-бальная сістэма	10-бальная сістэма
100 і вышэй	5+	10
95–99	5	9
90–94	5-	8
85–89	4+	7
80–84	4	6
75–79	4-	5
70–74	3+	4

Да выніковай ацэнкі ведаў (заліку, экзамену) дапускаюцца студэнты, якія набралі не менш за 70% ад максімальнай колькасці балаў (100%). Калі рэйтынг меншы, студэнт павінен выканаць усе віды заданняў, якія прадугледжаны па вучэбнай дысцыпліне, і набраць рэйтынг, неабходны для допуску да заліку (экзамену).

У склад 70% рэйтынгавых балаў павінны ўваходзіць абавязковыя 50% рэйтынгавых балаў, атрыманых за розныя віды вучэбных заняткаў і пазааўдыторнай самастойнай работы, а таксама 20% – за наведванне заняткаў (што ў выніку і складае 70% рэйтынгу).

Сумарны рэйтынг студэнта па дысцыпліне ўлічваецца выкладчыкам пры прыёме залікаў і экзаменаў.

Для атрымання заліку ("аўтаматам") студэнт павінен набраць 80%. Студэнты, якія не выканалі ўмовы рэйтынгу, здаюць залік на агульных падставах.

Выніковая адзнака выстаўляецца на падставе сумы балаў, якая складаецца з сумарнага рэйтынгу студэнта па дысцыпліне (у %) і бала, атрыманага на экзамене (у %). Пры гэтым балы на экзамене налічваюцца толькі ў тым выпадку, калі студэнт дэманструе здавальняючыя веды па прадмеце. У выпадку нездавальняючага адказу на экзамене (заліку) у ведамасць выстаўляецца нездавальняючая выніковая адзнака па дысцыпліне, і студэнт павінен здаваць экзамен (залік) паўторна.

Такім чынам, выніковы рэйтынг вучэбна-пазнавальнай дзейнасці студэнта фарміруецца як вынік сумарных рэйтынгаў па вучэбных дысцыплінах. Ён дазваляе інтэгральна ацаніць паспяховасць студэнта і выкарыстоўваецца пры налічэнні стыпендыі і прымяненні розных формаў маральнага і матэрыяльнага заахвочвання.

РЭПАЗІТОРЫЙ БДПУ

Ранжыраванні відаў вучэбна-пазнавальнай дзейнасці студэнтаў амаль на ўсіх кафедрах розныя. Так, на харавых кафедрах па прадмеце "Дырыжыраванне" яны выглядаюць наступным чынам:

наведванне заняткаў	да 30
тэхніка дырыжыравання, мастацкае раскрыццё зместу	да 16
ігра партытур (творы a cappella на памяць)	да 8
спевы галасоў, акордаў (у творах a cappella на памяць)	да 8
рэйтынгавы бал па рубежным кантролі	да 12
наяўнасць анатацый і якасць іх зместу	да 6
якасць самастойнай работы	да 8
вытворчая і педагагічная практыка	да 6
дыпломная работа	да 6

Прэміяльныя балы

удзел у навукова-даследчай рабоце і наяўнасць публікацый	да 4
выступленні на канферэнцыях	да 4
праца ў аматарскіх калектывах мастацкім кіраўніком	да 4

Памяншальныя балы

адсутнасць на занятках без уважлівых прычын	да 2
невыкананне задання па самастойнай рабоце	да 2
няяўка на канцэрт без уважлівых падстаў	да 2

На кафедры тэорыі музыкі і музычнай адукацыі па кожнаму прадмету распрацавана свая, даволі цікавая і падрабязная рэйтынгавая сістэма ацэнкі ведаў студэнтаў. Напрыклад, па паліфаніі ўвесь курс падзелены на блокі, а блокі ў сваю чаргу – на тэмы і віды работ.

Блок №1 "Віды паліфаніі" (16 гадз. лаб., 12 гадз. самастойных заняткаў):

наведванне – за кожную пару аўдыторных заняткаў	+ ½
надрыхтаванасць – за кожную пару аўдыторных заняткаў	+ ½

РЭПАЗІТОРЫЙ БГУКІ

Пісьмовая работа "Мелодыя строгага стылю" 10 р/б

Балы налічваюцца ці здымаюцца за:

своечасовасць: за кожны пратэрмінаваны тыдзень	– 1
сачыненне адной мелодыі	+ 2
выпраўленне памылак у чужой рабоце – за ўсю работу	+ 2
і г.д.	

На кафедры народна-інструментальнай творчасці распрацавана свая рэйтынгавая сістэма, якая мае наступны выгляд:

здача экзамену	да 18
наведванне заняткаў	да 28
актыўнасць на занятках	да 4
рэйтынгавы бал па рубежным кантролі	да 14
тэхніка дырыжыравання, мастацкае раскрыццё зместу твора	да 12
калёквіум	да 8
веданне партытуры	да 8
якасць самастойнай работы	да 8

Усяго: 100 р/б

Прэміяльныя балы

выступленне на навуковых канферэнцыях	да 6
наяўнасць публікацый	да 8
удзел у навукова-даследчай рабоце	да 4
праца ў аматарскіх калектывах	да 6
прэміяльны рэйтынгавы бал, які выкладчык можа выставіць студэнту за высокія паказчыкі ў вучобе і грамадскай дзейнасці	да 4

Памяншальныя балы

1. Адсутнасць на індывідуальных занятках без уважлівых падстаў	2
2. Нездавальняючы адказ па тэарэтычных пытаннях	2
3. Невыкананне заданняў па самастойнай рабоце	2
4. Няяўка на канцэрты без уважлівых падстаў	4

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Такім чынам, на факультэце праведзена пэўная работа па ўкараненні рэйтынгавай сістэмы ацэнкі вучэбна-пазнавальнай дзейнасці студэнтаў для павышэння якасці адукацыйнага працэсу з улікам спецыфікі вучэбных дысцыплін. Рэйтынгавая сістэма можа стаць эфектыўным інструментам у паляпшэнні якасці калектыўна-выканальніцкай дзейнасці на факультэце (аркестравы, харавы класы; класы інструментальных і вакальных ансамбляў). Трэба адзначыць, што рэйтынгавая сістэма прадугледжвае вызначэнне ўдзельнай вагі кожнага віду студэнцкай працы, яе выкарыстанне дапамагае наладзіць супрацоўніцтва і гарманізаваць адносіны паміж выкладчыкам і студэнтам. Практыка выяўляе як моцныя, так і слабыя месцы рэйтынгавай сістэмы, што дазваляе яе ўдасканальваць.

---

1. *Лобанов, А.П.* Управляемая самостоятельная работа студентов в контексте инновационных технологий / А.П. Лобанов, Н.В. Дроздова. – Мн.: РИВШ, 2005. – 107 с.

2. *Сергеенкова, В.В.* Управляемая самостоятельная работа студентов. Модульно-рейтинговая и рейтинговая системы / В.В. Сергеенкова. — Мн.: РИВШ, 2004. — 132 с.

Л.Ф. Голікава, *дацэнт*

АРГАНІЗАЦЫЯ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ
(кафедра тэатральнай творчасці)

У пачатку XXI ст. перад вышэйшай школай, як ніколі раней, паўстае пытанне выпрацоўкі аптымальных патрабаванняў да ўзроўню падрыхтоўкі будучых спецыялістаў. У творчых ВНУ, у тым ліку і ў Беларускім дзяржаўным універсітэце культуры і мастацтваў, у сувязі з гэтым актуальнай і перспектыўнай бачыцца сучасная канцэпцыя вышэйшай адукацыі, якая арыентуе студэнта на канчатковы вынік у авалоданні прафесіяй, у чым вялікую ролю адыгрывае самастойная работа кожнага навучэнца, а тым больш – будучага рэжысёра, высокакваліфікаванага спецыяліста, які падрыхтаваны як да творчай, педагагічнай, так і да навукова-творчай

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ